

FINANSINSPEKTIONEN

Försäkringsbarometern

FÖRSTA HALVÅRET 2012

27 SEPTEMBER 2012

Solvensen ökade i livföretagen

Inget försäkringsföretag rapporterade en solvenskvot under 1 per den 30 juni 2012. Livförsäkringsföretagens solvenskvoter har ökat något jämfört med årsskiftet 2011. För skadeförsäkringsföretagen var solvenskvoterna relativt oförändrade vid halvårsskiftet jämfört med förra årsskiftet.

Livförsäkringsföretagens krav på eget kapital ökade under första halvåret 2012, enligt Finansinspektionens stresstest över försäkringsföretag, trafikljuset. Kapitalbuffertarna gick också upp och totalt sett påverkades trafikljuskvoterna positivt. För skadeförsäkringsföretagen var utvecklingen densamma och trafikljuskvoterna ökade något jämfört med årsskiftet 2011.

Till följd av en fortsatt negativ utveckling på de finansiella marknaderna har FI begärt in extra månadsvis rapportering avseende solvensuppgifter även under det första halvåret 2012.

De låga räntorna påverkar försäkringsföretagen negativt. För att motverka ett kortsiktigt agerande som kan leda till ytterligare försämringar på de finansiella marknaderna beslutade FI i slutet av juni om möjligheten att tillämpa ett golv för diskonteringsräntan.

Bertil Sjöo
Biträdande
verksamhetsområdeschef
08-787 80 65
bertil.sjoo@fi.se

www.fi.se

INNEHÅLL

OM FÖRSÄKRINGSBAROMETERN	3
INLEDNING	4
SOLVENS	4
TRAFIKLJUS	5
SOLVENS OCH TRAFIKLJUS	6
Solvens – alla företag	6
Trafikljus – alla företag	7
SKADEFÖRSÄKRING	8
Solvens	8
Trafikljus	9
LIVFÖRSÄKRING	10
Tjänstepensionskassor	10
Ömsesidiga livförsäkringsföretag	12
Övriga livförsäkringsföretag	14
DEFINITIONER	16
Finansiella risker	16
Försäkringsrisker	17

Om försäkringsbarometern

Försäkringsbarometern ges ut halvårsvis och baseras på den rapportering som försäkringsföretag under tillsyn är skyldiga att lämna till Finansinspektionen. Barometern beskriver utvecklingen av försäkringsföretagens finansiella styrka utifrån solvens- och trafikljusrapportering. Försäkringsförbundet publicerar "Försäkringsförbundets kvartalsstatistik" som redogör för omfattande och detaljerad statistik om försäkringsföretagen. I försäkringsbarometern inkluderas därför inte motsvarande uppgifter, utan barometern fokuserar på två områden som är centrala för tillsynen – solvens och trafikljus.

Solvens rapporteras i årsrapporten enligt FFFS 2008:21 för skadeförsäkringsföretag och enligt FFFS 2008:22 för livförsäkringsföretag och tjänstepensionskassor. Per den 30 juni 2012 var det 61 skadeförsäkringsföretag, 10 tjänstepensionskassor och 28 livförsäkringsföretag som rapporterade solvens. (Alla skadeförsäkringsföretag, tjänstepensionskassor och livförsäkringsföretag som rapporterar solvens är inte med i urvalet i rapporten, endast de som finns representerade i varje period är inkluderade) Trafikljuset är ett underlag för tillsynen och baseras inte på någon föreskrift. I stort sett alla försäkringsföretag rapporterar kvartalsvis i trafikljuset. Trafikljusrapporteringen rapporterades per den 30 juni 2012 av 192 företag, fördelat på 40 livförsäkringsföretag, varav 8 ömsesidiga, 11 tjänstepensionskassor, PPM samt 141 skadeförsäkringsföretag.

Försäkringsbarometern är uppdelad i två delar, skadeförsäkring (där AFA sjukförsäkringsaktiebolag har exkluderats på grund av sin speciella verksamhet) och livförsäkring.

All inrapporterad information om enskilda företag omfattas av sekretess.

Om försäkringsmarknaden

Försäkringsföretagen kan grovt indelas i skadeförsäkringsföretag och livförsäkringsföretag. För all försäkring gäller att premier betalas in i förskott och eventuella utbetalningar kommer senare. Det innebär att företagen får in pengar som investeras i olika typer av tillgångar. Dessa redovisas i företagens balansräkning på tillgångssidan. På skuldsidan redovisas framför allt företagens uppskattning av vilka framtida utbetalningar de kommer att göra på grund av de tecknade försäkringsavtalen. Både tillgångarnas sammansättning och strukturen på skulderna skiljer sig åt mellan skadeförsäkringsföretag och livförsäkringsföretag.

Skadeförsäkringsföretagen

Skadeförsäkringsföretagens produkter, Hem och villa, Företag och fastighet, Motorfordon och Tra-

fik och dylikt, karakteriseras av att försäkringsavtalen är ettåriga, och att skadeutbetalning oftast sker samma år eller några år efter det att skadan inträffat. Skadeförsäkringsföretagen investerar därför huvudsakligen premierna i tillgångar som är relativt likvida, såsom korta obligationer, men också till viss del i aktier för att få bättre avkastning. Skadeförsäkringsföretagen har även vissa produkter med utsträckt utbetalningstid, såsom ansvarsförsäkring och skadelivräntor, men dessa utgör normalt en mindre del. Värdet av företagens åtaganden ska normalt diskonteras med en marknadsränta, och det innebär att både företagens tillgångar och skulder är känsliga för förändringar på de finansiella marknaderna.

Livförsäkringsföretagen

I försäkringsbarometern har vi delat in livförsäkringsföretagen i tre grupper, tjänstepensionskassor, ömsesidiga livförsäkringsföretag samt övriga livförsäkringsföretag.

Tjänstepensionskassor är understödsföreningar som förmedlar tjänstepensionsförsäkring. De får inte lov att vända sig till kunder som inte är medlemmar i föreningen.

Ömsesidigt bedrivna livförsäkringsföretag utmärks av att allt överskott som uppkommer ska gå till försäkringstagarna. Dessa företag kan antingen vara ägda av försäkringstagarna (helt ömsesidiga) eller vara aktiebolag som ägs av någon annan än försäkringstagarna. De sistnämnda får inte dela ut vinst till ägaren och allt överskott ska även här gå till försäkringstagarna. Ömsesidigt bedrivna livförsäkringsföretag kan förmedla alla sorters livförsäkring.

I gruppen övriga livförsäkringsföretag ingår fond- och depåförsäkringsföretag där den största placeringsrisken bärs av försäkringstagarna; livriskföretag som liknar skadeförsäkring med ren riskrörelse som gruppliv- och sjukförsäkring samt vinstutdelande institut som driver försäkring med sparande med vinstintresse för ägarna.

Pensionsförsäkringar karakteriseras av både långa premieinbetalningstider och långa utbetalningstider. Företagen förvaltar pengarna i flera decennier. Dessutom utfästs i försäkringsavtalen nominella, kanske livsvariga, pensionsbelopp. För att kunna uppfylla dessa åtaganden placerar företagen normalt i långa obligationer men även i fastigheter och aktier för att åstadkomma högre avkastning. Värdet av både tillgångar och skulder är därför på kort sikt mycket känsliga för förändringar i de finansiella marknaderna. Livförsäkringsföretagen klarar normalt likviditeten genom inkommande premier.

Kontaktpersoner:

Bertil Sjöö
Biträdande avdelningschef
Försäkring och fond
08-787 80 65
bertil.sjoo@fi.se

Solvens:

Emma Ekbohm
Solvensexpert
08-787 81 51
emma.ekbohm@fi.se

Trafikljus:

Carolina Pettersson
Riskanalytiker
08-787 81 77
carolina.pettersson@fi.se

Inledning

Det första halvåret 2012 inleddes med en viss optimism på de finansiella marknaderna. Såväl Stockholmsbörsen som utländska börser steg till följd av ökat risktagande. Samtidigt ledde en lägre efterfrågan på riskfria tillgångar till något högre statsobligationsräntor i stabila länder. Orsaken till den positiva utvecklingen var främst att den Europeiska centralbanken (ECB), agerade genom dels stödköp av statsobligationer i de krisdrabbade länderna, dels finansieringsåtgärder till de europeiska bankerna.

Den svenska ekonomin har hittills varit överraskande motståndskraftig. Tillväxten var under det första halvåret 2012 något högre än förväntat. Den svenska ekonomin ser dock ut att mattas av framöver. De stabila svenska statsfinanserna i kombination med en låg statsskuld har bidragit till att Sverige upplevs som ett säkert land, vilket har ökat den internationella efterfrågan på svenska statspapper. Detta innebär att räntorna på svenska statsobligationer var exceptionellt låga under våren. För att motverka att de svenska försäkringsbolagen tvingades att agera på ett sätt som förstärkte denna utveckling införde Finansinspektionen i juni ett golv för diskonteringsräntan.

Solvens

Solvensen mäter företagets förmåga att klara sina åtaganden till försäkringstagarna. Ett försäkringsföretag ska ha ett tillräckligt stort kapital, beräknad som en kapitalbas, för att kunna täcka eventuella framtida oförutsedda förluster.

Kapitalbasen ska minst uppgå till en beräknad erforderlig solvensmarginal¹, som beräknas utifrån verksamhetens art och omfattning. Med det avses att värdet på alla tillgångar med marginal ska överstiga värdet av de åtaganden som garanterats och villkorats i försäkringsavtalen. Om kapitalbasen för ett försäkringsföretag understiger den erforderliga solvensmarginalen ska Finansinspektionen ingripa.

Solvenskvoten är kapitalbasen dividerad med erforderlig solvensmarginal och är ett mått på vilken buffert försäkringsföretaget har för att kunna fullfölja sina åtaganden.

Kapitalbasen omfattar inbetalat aktie- eller garantikapital, övrigt eget kapital med avdrag för utdelning samt obeskattade reserver. Därutöver kan Finansinspektionen (FI) medge att andra poster, exempelvis förlagslån, får räknas in. De nu gällande reglerna om solvens framgår av försäkringsrörelselagen (2010:2043) och föreskrifter från FI. Dessa regler grundar sig på EG-direktiv.

---

¹ Den erforderliga solvensmarginalen måste minst uppgå till ett garantibelopp som är bestämt enligt lag.

Trafikljus

Trafikljuset är en viktig del av FI:s metodik för tillsynen över svenska försäkringsföretag. Trafikljuset mäter hur företagen klarar exponeringen mot finansiella risker och försäkringsrisker².

Syftet med trafikljuset är att FI i ett tidigt skede ska kunna identifiera de företag som tagit så stora risker att de inte med fullgod säkerhet kan uppfylla sina åtaganden gentemot kunderna. Om den beräknade bufferten inte bedöms som tillräcklig, gör FI en mer ingående tillsyn av både kvantitativt och kvalitativt slag.

I trafikljuset beräknas först en kapitalbuffert utifrån det verkliga värdet på både tillgångar och skulder. Därefter ger stresstester upphov till ett sammantaget hypotetiskt "kapitalkrav"³ som ställs på företaget. Den finansiella delen av stresstestet i trafikljuset mäter försäkringsföretagens känslighet för stora förändringar av priser på de finansiella marknaderna. Försäkringsriskerna stressas genom att förutsättningarna för de antaganden man gör vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna förändras. Företagen ska även ta med en ökning av sina driftskostnader i beräkningen.

Kapitalbufferten dividerad med kapitalkravet ger sedan den så kallade trafikljuskvoten. I diagrammen som presenteras i denna rapport är det respektive företagsgrupps sammanlagda kapitalbuffert och kapitalkrav som redovisas. Trafikljuskvoten i diagrammen är en medelkvot av de rapporterade företagens sammanlagda kapitalbuffert dividerat med deras sammanlagda kapitalkrav.

---

2 Se definitioner på sid 16–17 för alla risker som mäts i trafikljuset. För en komplett beskrivning av riskerna hänvisas till <http://www.fi.se/Rapportera/Trafikljuset/Anvisningar/>.

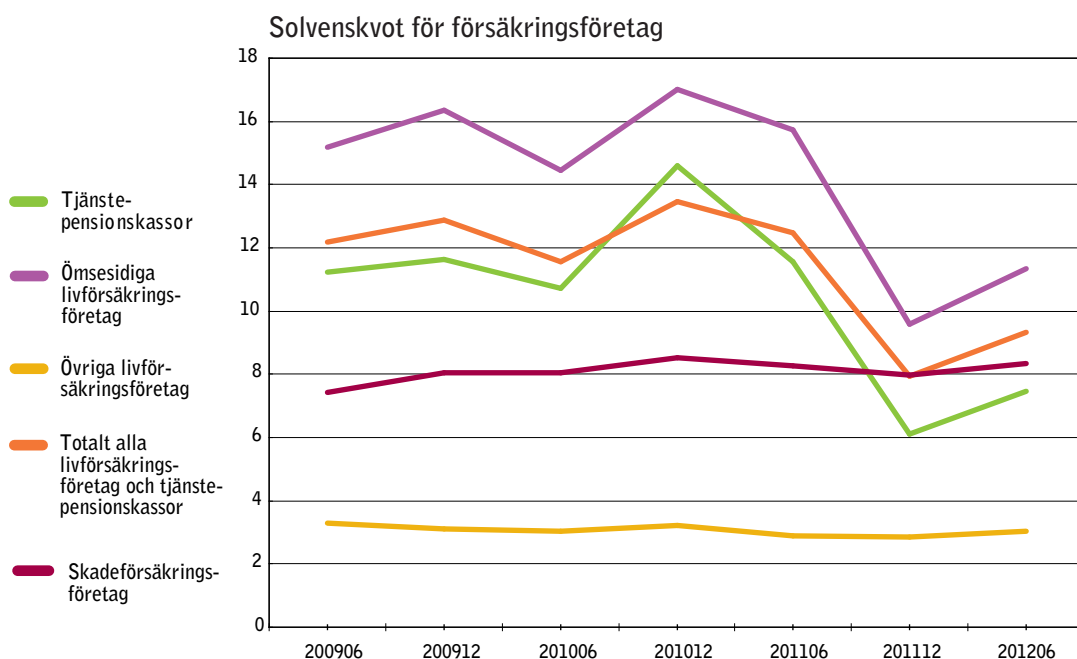
3 Kapitalkravet är inget formellt krav utan ett belopp som beräknas i trafikljusmodellen och används i tillsynssammanhang.

Solvens och trafikljus – alla företag

SOLVENSKVOT FÖR ALLA FÖRSÄKRINGSFÖRETAG

De ömsesidiga livförsäkringsföretagen hade en genomsnittlig solvenskvot på strax under 11 per den 30 juni 2012. Tjänstepensionskassornas genomsnittliga solvenskvot låg på 7, och för de övriga livförsäkringsföretagen låg den på strax under 3. Den genomsnittliga solvenskvoten för alla livförsäkringsföretag som rapporterade per den 30 juni 2012 var 9.

Skadeförsäkringsföretagens solvenskvot låg på strax över 8 under första halvåret 2012.

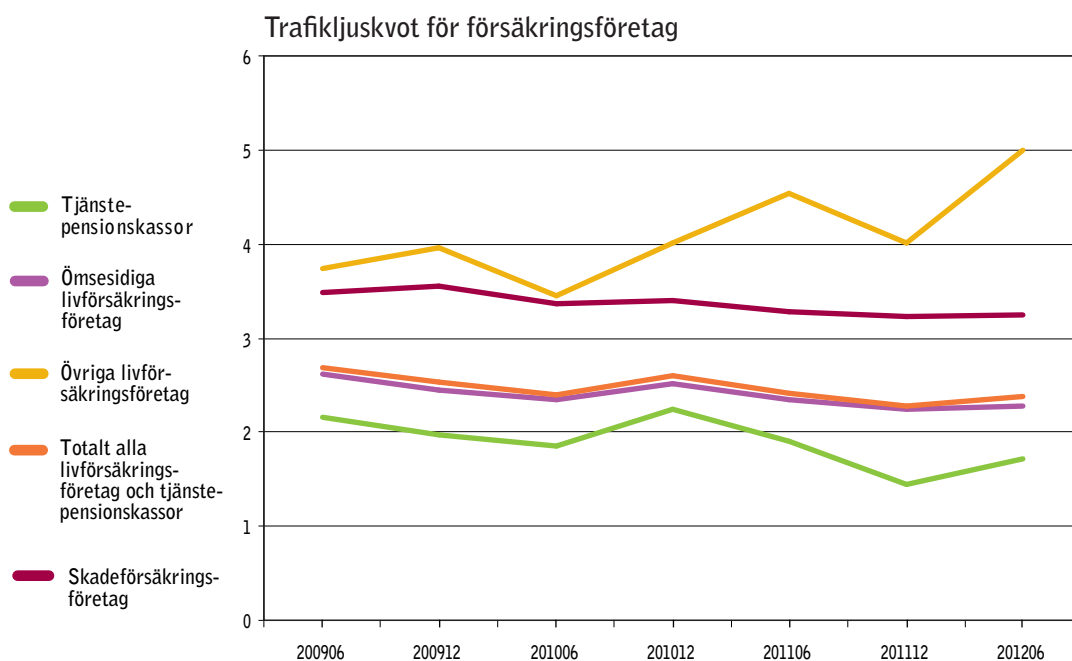

TRAFIKLJUSVOT FÖR ALLA FÖRSÄKRINGSFÖRETAG

Livförsäkringsföretagen rapporterade en uppgång i trafikljuskvoten med 4 procent under det första halvåret 2012 och landade på 2,4.

Kapitalbufferten ökade med 15 procent och det totala kapitalkravet med 10 procent, vilket sammantaget ledde till en förbättrad trafikljuskvot.

Skadeförsäkringsföretagens trafikljuskvot ökade något jämfört med årsskiftet, från 3,2 till nästan 3,3.

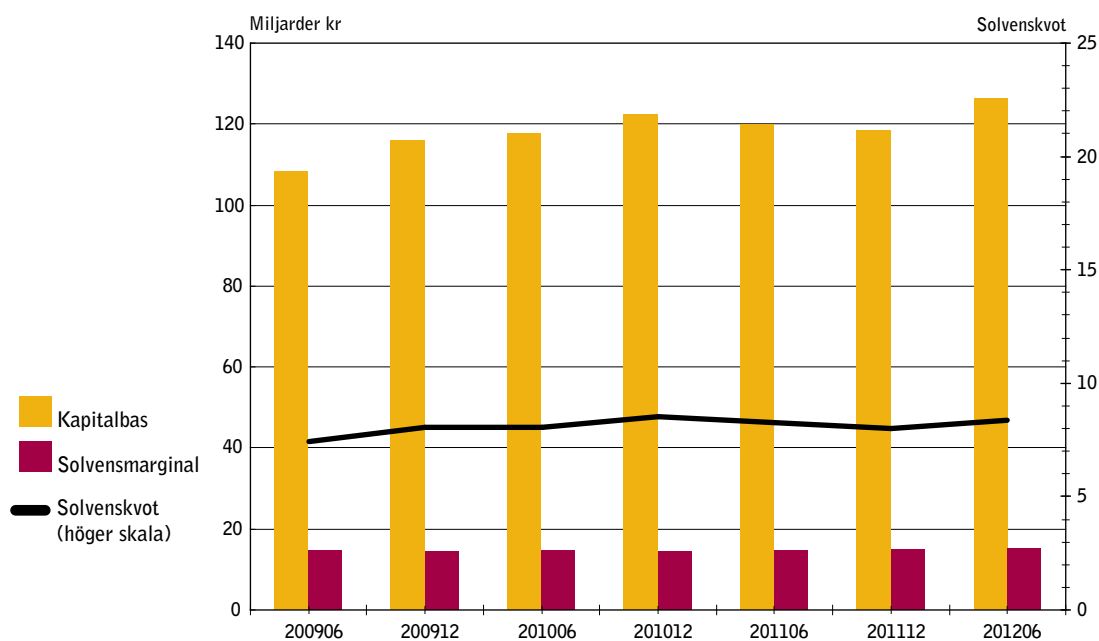
Skadeförsäkring

SOLVENS

För skadeförsäkringsföretagen låg solvenskvoten på strax över 8 under första halvåret 2012 vilket var oförändrat jämfört med årsskiftet. Per den 30 juni 2012 hade ungefär 70 procent av skadeförsäkringsföretagen¹ en solvenskvot över 5. Ett mindre antal företag låg på en solvenskvot under 2 och några företag hade en solvenskvot över 20. Inget skadeförsäkringsföretag hade en solvenskvot under 1.

Den sammanlagda kapitalbasen per den 30 juni 2012 var 126 miljarder kronor och den erforderliga solvensmarginalen uppgick till 15 miljarder kronor. Kapitalbasen ökade med knappt 7 procent och den erforderliga solvensmarginalen steg med 4 procent jämfört med årsskiftet 2011.

Kapital och solvens för skadeförsäkringsföretag

¹ Alla skadeförsäkringsföretag som rapporterar solvens är inte med i denna barometer, endast de som rapporterar under varje period är inkluderade. I denna barometer motsvarar det 61 skadeförsäkringsföretag

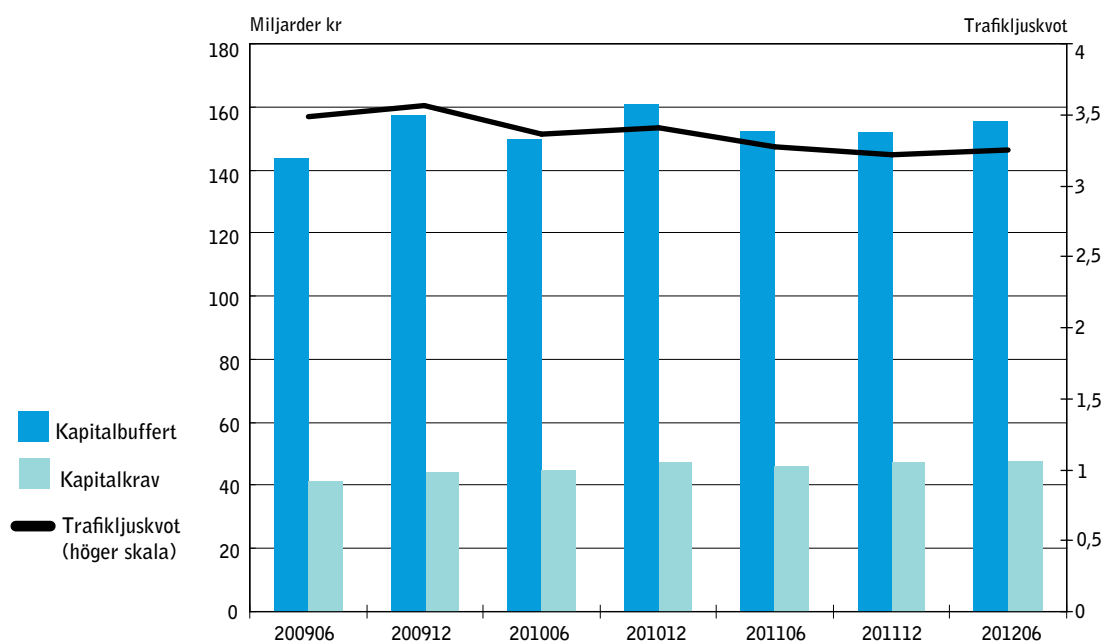
TRAFIKLJUS

För skadeförsäkringsföretagen ökade trafikljuskvoten något jämfört med rapporteringen vid årsskiftet, från 3,2 till nästan 3,3. Både kapitalbufferten och kapitalkravet ökade, men kapitalbufferten steg något mer.

För skadeförsäkringsföretagen utgjorde de finansiella riskerna 60 procent av det totala kapitalkravet, medan försäkringsriskerna stod för 40 procent. Aktiekursrisken utgjorde det enskilt största kravet på eget kapital med 43 procent, följt av skadeförsäkringsrisken på 35 procent. Risken för kredit och sjuklighet är de risker som minskat mest under det första halvåret, men de utgör en liten del av det totala kapitalkravet.

Skadeförsäkringsföretagen har sammantaget visat en stabil nivå med en trafikljuskvot på över 3 under de senaste sju kvartalen.

Trafikljusutveckling för skadeförsäkringsföretag

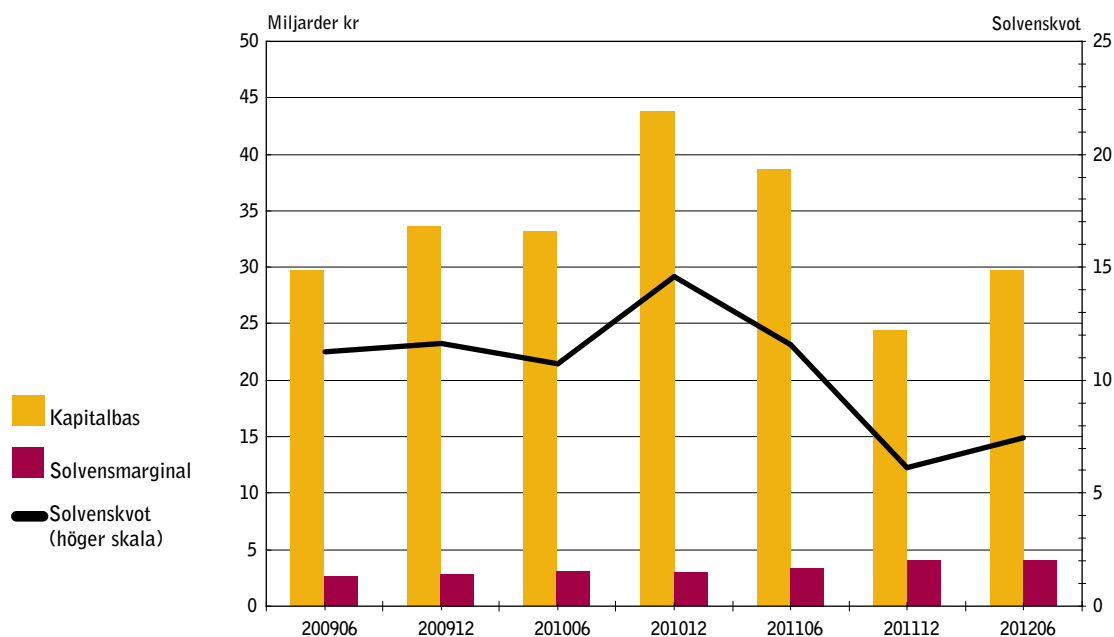
Livförsäkring

TJÄNSTEPENSIONSKASSOR

Solvenskvoten ökade med 22 procent till 7 under första halvåret 2012. Kapitalbasen per den 30 juni 2012 uppgick till 30 miljarder kronor och den erforderliga solvensmarginalen uppgick till 4 miljarder kronor. Kapitalbasen ökade med 22 procent och den erforderliga solvensmarginalen är i princip oförändrad jämfört med årsskiftet 2011.

Vid halvårsskiftet 2012 låg de flesta tjänstepensionskassor på en solvenskvot mellan 3 och 10 medan vissa hade en solvenskvot på över 20. Ingen tjänstepensionskassa rapporterade en solvenskvot under 3.

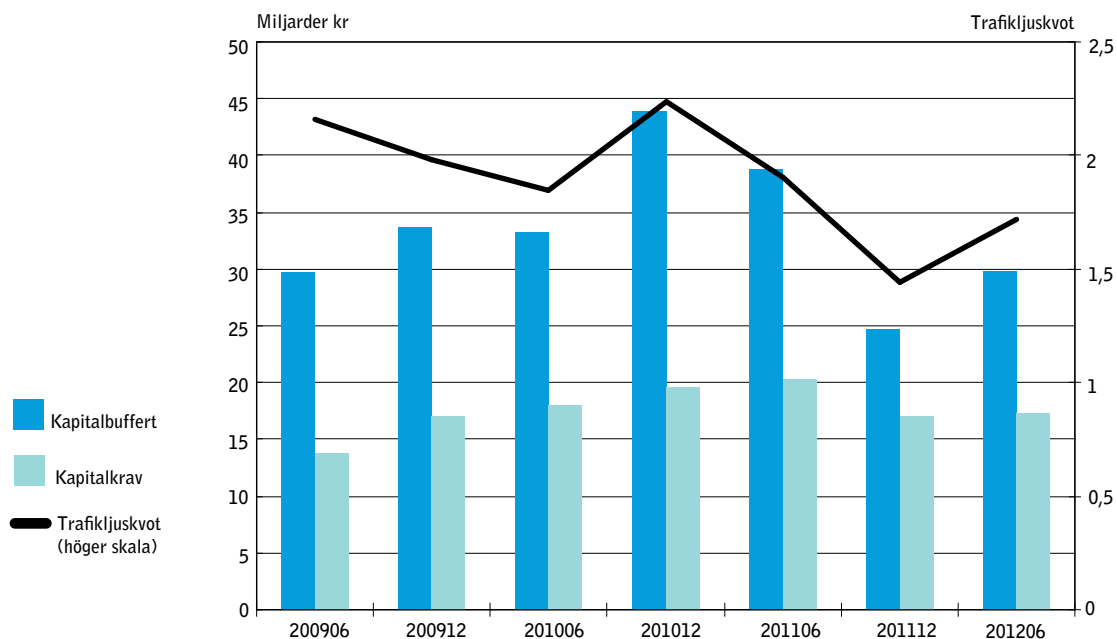
Kapital och solvens för tjänstepensionskassor

Trafikljuskvoten för tjänstepensionskassorna ökade med 19 procent till 1,7 vid halvårsskiftet 2012.

Kapitalkravet har under samma period ökat med 2 procent, medan kapitalbufferten har stigit med hela 21 procent. De finansiella riskerna utgjorde 86 procent av det totala kapitalkravet. Aktiekursrisken stod för nästan hälften av kravet på 45 procent, och ränterisken på 17 procent. Aktiekursrisken ökade under första halvåret, medan kreditrisken minskade. Försäkringsriskerna utgjorde 14 procent av det totala kapitalkravet och dödlighet var den enskilt största risken på 13 procent inom denna grupp.

Trafikljusutveckling för tjänstepensionskassor

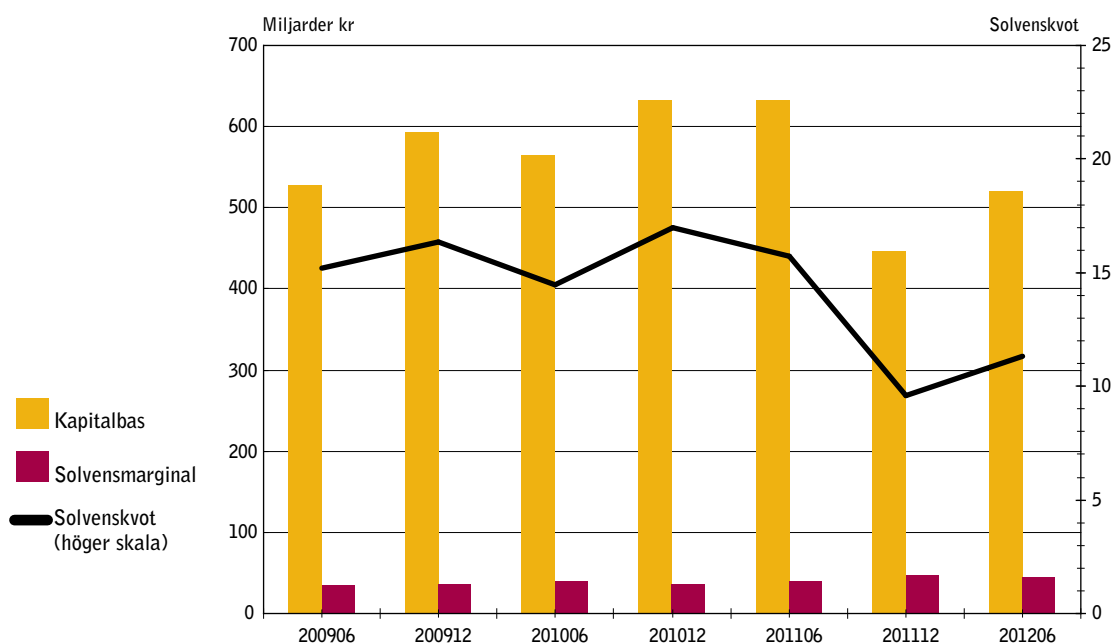
ÖMSESIDIGA LIVFÖRSÄKRINGSFÖRETAG

De ömsesidiga livförsäkringsföretagen, inklusive de företag som drivs enligt ömsesidiga principer, stod för cirka 90 procent av den totala kapitalbasen för samtliga livförsäkringsföretag och tjänstepensionskassor. Dessa företag hade liksom tjänstepensionskassorna i snitt en högre solvenskvot än övriga livförsäkringsföretag.

Solvenskvoten ökade med 18 procent till 11 under första halvåret 2012. Kapitalbasen per den 30 juni 2012 uppgick till 521 miljarder kronor och den erforderliga solvensmarginalen uppgick till 46 miljarder kronor. Kapitalbasen ökade med 17 procent och den erforderliga solvensmarginalen minskade med 1 procent jämfört med årsskiftet 2011.

Mer än hälften av de ömsesidiga livförsäkringsföretagen hade en solvenskvot över 10 och den andra hälften låg på en solvenskvot mellan 3 och 10.

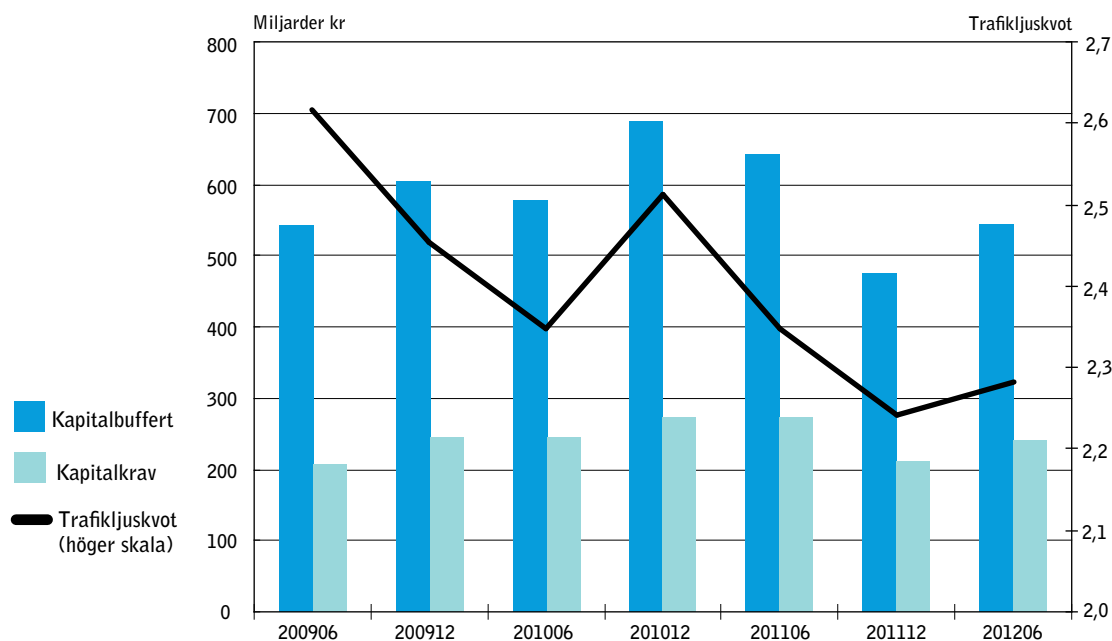
Kapital och solvens för ömsesidiga livförsäkringsföretag

För de ömsesidigt bedrivna livförsäkringsföretagen ökade trafikljuskvoten med 2 procent från årsskiftet till närmare 2,3. Kapitalkravet ökade med 13 procent, medan kapitalbufferten steg med 15 procent vilket sammantaget ledde till en förbättring av trafikljuskvoten.

Av det totala kapitalkravet stod 88 procent för finansiella risker, där aktiekursrisken utgjorde 50 procent följt av ränta, fastigheter och kreditrisk på 14, 12 respektive 9 procent. Aktiekursrisken och ränterisken ökade med 24 respektive 15 procent, medan kreditrisken minskade med 22. Försäkringsriskerna var 12 procent av det totala kapitalkravet och här utgjorde dödlighet den enskilt största risken på 10 procent.

Trafikljusutveckling för ömsesidiga livförsäkringsföretag

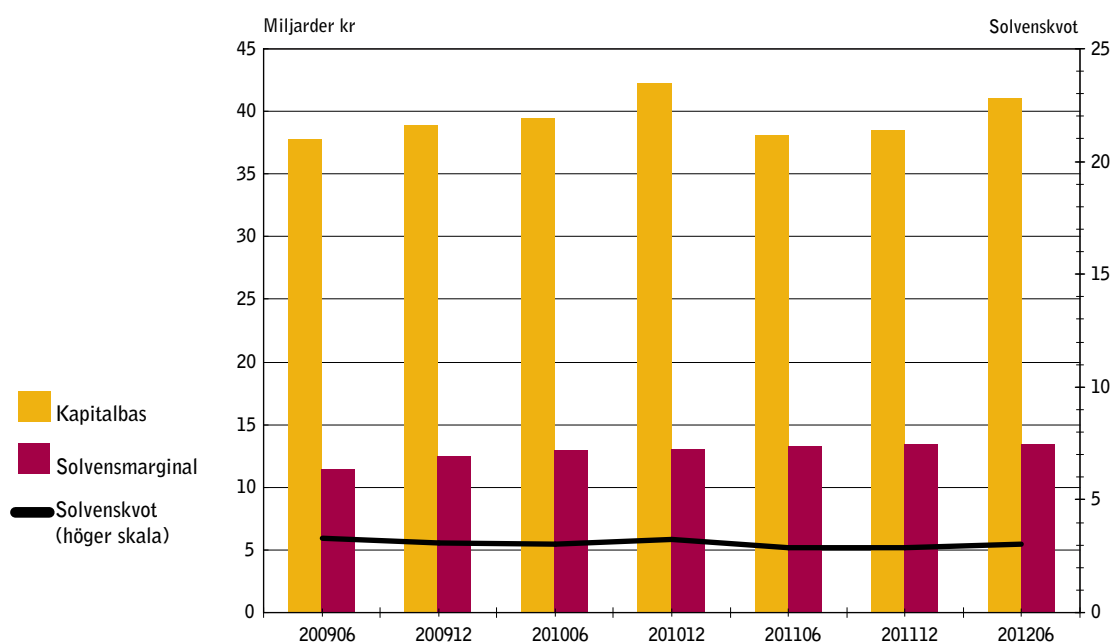

ÖVRIGA LIVFÖRSÄKRINGSFÖRETAG

Solvenskvoten för övriga livförsäkringsföretag låg kvar på 3 under det första halvåret 2012. Kapitalbasen per den 30 juni 2012 uppgick till 41 miljarder kronor och den erforderliga solvensmarginalen var 14 miljarder kronor. Kapitalbasen ökade med 7 procent och den erforderliga solvensmarginalen är i princip oförändrad jämfört med årsskiftet 2011.

Majoriteten av de övriga livförsäkringsföretagen låg på en solvenskvot mellan 1 och 5.

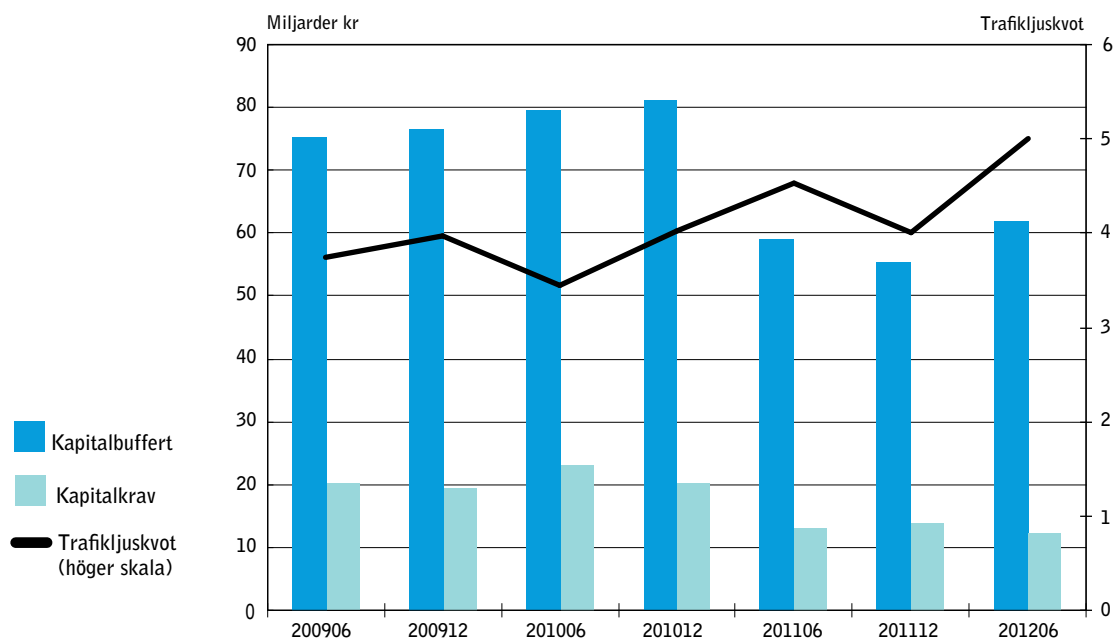
Kapital och solvens för övriga livförsäkringsföretag

För övriga livförsäkringsföretag har trafikljuskvoten ökat från 4 till 5 jämfört med rapporteringen för helåret 2011. Kapitalbufferten ökade med 12 procent, medan kapitalkravet minskade med 10 procent, vilket sammantaget ledde till en ökning av trafikljuskvoten.

De finansiella riskerna motsvarade 55 procent av det totala kapitalkravet och minskade med 15 procent. Aktiekursrisken var fortfarande den enskilt största risken, och stod för 30 procent av det totala kapitalkravet. Den har emellertid minskat något till förmån för fastighetsprisrisken. Försäkringsriskerna utgjorde 45 procent av kapitalkravet och minskade med 4 procent. Dödlighet utgör den i särklass största enskilda risken inom denna grupp på 21 procent.

Trafikljusutveckling för övriga livförsäkringsföretag

Definitioner

I rapporten gäller följande definitioner för de nyckeltal, värden och vissa begrepp som presenteras i olika diagram och tabeller.

Solvenskvot Solvenskvot beräknas på följande sätt: Kapitalbas/erforderlig solvensmarginal = solvenskvot. Försäkringsföretag ska ha en solvenskvot på minst 1,0. För en fullständig redogörelse för beräkning av kapitalbasen och den erforderliga solvensmarginalen, hänvisas till ”Anvisningar Solvens” på www.fi.se. Den solvenskvot som presenteras i rapporten är en medelkvot för de rapporterade företagens sammanlagda kapitalbas dividerat med deras sammanlagda erforderliga solvensmarginal.

Obeskattade reserver Obeskattade reserver består av säkerhetsreserv, periodiseringsfond, utjämningsfond och övriga obeskattade reserver.

Trafikljus För en fullständig redogörelse för beräkning av kapitalkraven i trafikljuset, hänvisas till ”Anvisningar Trafikljus” på www.fi.se. Nedan ges kortfattade beskrivningar av respektive risker.

Skadeförsäkringsföretag Analysen avser rikstäckande skadeförsäkringsföretag, rikstäckande captiveföretag och större lokala skadeförsäkringsföretag. Företagen kan vara ömsesidigt bedrivna eller vinstutdelande

Livförsäkringsföretag Analysen avser rikstäckande livförsäkringsföretag, rikstäckande fond- och depåförsäkringsföretag och tjänstepensionskassor. Dessa har i sin tur delats upp efter företagens verksamhet: ömsesidigt bedrivna livförsäkringsföretag, tjänstepensionskassor och övriga livförsäkringsföretag.

Spread Med spread avses skillnaden i ränta mellan den riskfria räntan och räntan på den räntebärande tillgången.

Trafikluskvot Den trafikluskvot som presenteras i rapporten är en medelkvot av de rapporterade företagens sammanlagda kapitalbuffert dividerat med deras sammanlagda kapitalkrav.

Konsolideringsfond Överskott som uppstår i ett icke-vinstutdelande företag uppsamlas i konsolideringsfonden, vilken utgör riskkapitalet i företaget.

FINANSIELLA RISKER

Ränterisk Ränterisk är risken att försäkringsföretagens finansiella ställning påverkas negativt av förändringar i marknadsräntorna. Kapitalkravet för ränterisken beräknas genom att mäta hur tillgångar och skulder påverkas av en ränteförändring. Om det är mest ofördelaktigt för försäkringsföretaget att samtliga räntor faller, ska effekten av ett fall beräknas – annars av en stigning. Känslighet för förändringar i nominella och reala svenska kronräntan, samt känsligheten för förändringar i euroräntan beräknas.

Aktiekursrisk Aktiekursrisk är risken att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker. Kapitalkrav för aktiekursrisken mäts genom att beräkna effekterna av en procentuell nedgång i marknadsvärdet på aktierna. Aktieexponeringen delas upp i svenska och utländska aktier.

Fastighetsprisrisk Fastighetsprisrisk är risken att marknadsvärdet på en fastighetsplacering sjunker med 35 procent.

Kreditrisk Kreditrisk är risken för att priset på räntebärande tillgångar med kredit- eller motpartsrisk förändras och mäts genom en beräkning av hur värdet på dessa förändras, om den genomsnittliga kreditspreaden ökar enligt ett visst scenario. Med kreditspread avses här skillnaden i ränta mellan

den räntebärande tillgången och den riskfria räntan, oavsett om den skillnaden utgör en premie för kredit-, motparts-, likviditetsrisk eller något annat. Kapitalkravet för kreditrisk beräknas med två scenarier: en fördubbling av kreditspreaden och en ökning av kreditspreaden med 25 baspunkter. Där efter väljs den beräkning som ger störst kapitalkrav. Det innebär att spreadförändringen alltid uppgår till minst 25 baspunkter.

Valutarisk Valutarisk är risken för ökad (valuta)exponering i tillgångar och skulder till följd av förändringar i valutakurserna och mäts som en tänkt kursförändring på +/- 10 procent gentemot svenska kronor för respektive valuta. Endast risken för en ökad valutaexponering mäts, varför det sämsta utfallet ska väljas.

FÖRSÄKRINGSRISKER

Driftskostnadsrisk Driftskostnadsrisken är risken att försäkringsföretagets fasta kostnader ökar under det kommande året. Kapitalkravet för driftskostnadsrisk är 10 procent av de fasta kostnaderna.

Skadeförsäkringsrisker Försäkringsrisker omfattar både risken att försäkringsutfallet under det kommande året blir ovanligt ogynnsamt och att slutbetalning för redan inträffade skador blir dyrare än beräknat. Beräkningen görs separat för varje försäkringsgren.

Livförsäkringsrisker Försäkringsrisker för livförsäkringsrörelse bedrivna i såväl livförsäkringsföretag, tjänstepensionskassor samt för fastställda skadelivräntor. Livförsäkringsrisker består av dödlighetsrisk, sjuklighetsrisk samt annullationsrisk, det vill säga risken att avtalet i förtid sägs upp eller reduceras i framtida värde.

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon 08-787 80 00
Fax 08-24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se